

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo

Licejska knjižnica

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — St. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D, za četrt leta 52 D, za pol leta 104 D, za leto 208 D.

— D, za četrt leta 52 D, za pol leta 104 D, za leto 208 D.

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 23. avgusta 1924.

Telefon št. 552.

Ljubljana

REV. 100.

Milan Dular, belgijski konzul:

Belgijske finančne razmere.

Sedaj, ko je kraljevina Belgija že skoro popolnoma vzpostavila svojo industrijo, je zanimivo vedeti, posebno če pomislimo na popolno plačilno nezmožnost Nemčije, da je finančna restavracija Belgije dosegla stanje iz leta 1914. Tozadevno nam govore spodaj navedene številke.

Na davkih se je plačalo leta 1915. 383 milijonov belgijskih frankov, leta 1919. 566 milijonov, leta 1920. 1067 milijonov, leta 1923. 1505 milijonov, medtem ko bo plačanih v tekočem letu 2700 milijonov. Iz tega je razvidno, da bodo davčna vplačila v letu 1925 z novimi davki 3600 milijonov belgijskih frankov. Drugih državnih dohodkov je predvidenih za pol milijarde.

Državni izdatki so znašali leta 1920. 9492 milijonov, leta 1924 pa so se zmanjšali na 5400 milijonov. V tej vsoti so obseženi prav vsi izdatki, treba je priračunati le še pol milijarde izdatkov na »Capital Complot«.

V izdatkih zavzemajo največje postavke za po vojni povzročeno škodo, kar znaša 1500 milijonov. Nacijski dolgov so znašali 31. decembra, inozemske menice računane po dnevnem kurzu, 41.620 milijonov. Od tega časa je belgijski frank nekoliko padel. Navadno budžetarno leto 1924 se bo zaključilo z dobroimetjem 359 milijonov. Če k temu prištejemo še zneske, ki jih bo medtem skoro gotovo vplačala Nemčija, bo izdatek 700 milijonov, ki tvori stalne težave reparacijskega budžeta, z lahkoto krit in ne bo potrebno pomagati si z najetjem posojil.

V letu 1923. bodo vsi izdatki kriti z lastnimi dohodki, če bodo votirani novi davki. Nemška vplačila bi se mogla potem porabiti za odškodnino in za amortizacijo dolgov. Belgija bo svoje finance popravila in jih privredila na stopnjo iz leta 1914, kar je brezdvomno uspeh njene smotrene finančne politike.

Gospodarski položaj Italije.

Razume se, da moremo gospodarski položaj Italije v sedanjem trenutku premetovati le v zvezi s svetovnim gospodarstvom in da prerokovanja že zato niso mogoča, ker bolj kot kdaj prej določa danes svetovna politika gospodarski položaj vsake dežele.

Sedanja italijanska vlada je popolnoma na stališču zasebnega gospodarstva. Temeljno njeno načelo je, da vpliva na potek gospodarstva, kar le mogoče malo in pusti prosto roko zasebnemu gospodarstvu. Ne bomo sodili fašistovske politike, temveč bomo razvili samo najvažnejše osnovne črte te politike in sicer samo prav pomembne. Ena prvih naredb finančnega ministra Stefani je bila ta, da je odpravil od prejšnjih vlad nameravano in deloma tudi izvršeno premeno efektov lastnikov v efekte na imena. Že napovedba te premene je svojčas slabo vplivala na državne papirje. Sedaj so pa močni, so krizo že davno prestali in se gibljejo daleko nad kurzom francoskih državnih papirjev. Važne so naredbe vlade, da je pritegnila inozemski kapital v italijansko gospodarsko življenje. Na kongresu za inozemsko financiranje v Rimu so obširno poročali o fiskalnih olajšavah za inozemske kapitaliste. Zlasti pomembne so tudi odredbe proti dvojnemu obdavčenju kapitalista, doma in v Italiji. Tudi podružnice italijanskih bank v inozemstvu so proste dohodninskega davka, če v dotični državi že itak pobirajo davek, enak italijanski dohodarini.

Vlada ima v načrtu tudi razdržavljenje državnih podjetij. Kakor pa ruska vlada programa združitve ni mogla izpeljati in je morala skleniti z resničnim položajem kompromis, se menda tudi merodajni gospodarski politiki Italije obotavljajo, da bi izpeljali program razdržavljenja. O železnicah že več mesecev ne govorijo več, in tako je vlada tudi rok za odjavo državnega telefonskega omrežja privatni industriji na novo podaljšala.

Velik uspeh je imela vlada prav gotovo v proračunu, kakor je o tem »Trgovski list« že poročal. Zdi se, da ni več daleč čas, ko bodo dohodki enaki stroškom in bo kronični povojni deficit v državnem gospodarstvu izginil. Proračunsko leto 1922/23 se je zaključilo z deficitom 3.29 milijard lir, deficit za 1923/24 so pa določili

samo še na 2.6 milijard, pa je od teh določena poldruga milijarda za odškodnino vojne škode v Benečiji. Ugodni zaključek je deloma posledica varčevanja, deloma pa posledica zvišanih davkov. Varčevalna politika se posebno dobro pozna pri državnih železnicah: v proračunskem letu 1921/22 je znašal deficit državnih železnic 1200 milijonov lir, 1922/23 pa 906.

Mornariški program je dvignil up nekaterih industrijskih panog, ki so dosedaj pod pritiskom gospodarske krize zelo trpele. Na izdatno delo ne računajo samo ladjedelnice v Liguriji in Benečiji, temveč tudi težka industrija. Sicer se je pa ladjedelništvo dvignilo tudi s tem, da je zmeraj več prometa, in se položaj plovbnih podjetij sedaj vse bolj ugodno presoja, kakor se je pred nekaj meseci. Druge industrijske vrste so v splošnem normalno zaposlene, splošno so pa tožbe, da kupovalci slabo vplačujejo. V Italiji je torej isto kakor povsod drugje: srednji stan je zelo ubožal.

Svilena industrija je imela takoj po japonskem potresu izborni konjunkturo, ki je pa sedaj že izginila. Bombaževе tovarne delajo z reduciranim obratom, pa upajo na izboljšanje, tudi z ozirom na trgovske pogodbe, sklenjene v zadnjih mesecih. Gornjeitalska elektrotehniška industrija trpi na tem, da se cene toka napram predvojnemu času niso dvignile v razmerju z razvrednotenjem denarja. Zelo dobra je industrija sladkorja, bo menda v doglednem času krila ves domači konsum; povsod tam, kjer uspeva sladkorna pesa, gradijo nove tovarne. Tudi kemična industrija pričakuje razširjenega odjemališča. Dobra lanska žetev je omogočila Italiji veliko večjo neodvisnost od tujega uvoza kakor doslej; dobro je vplivalo ugodno vreme zadnjega leta; zelo veliko k uspehu je pa pripomogla tudi velika uporaba umetnih gnojil.

Lestvica za dohodnino.

Leta 1914. je bil zakon o osebnih davkih iz leta 1896. izpremenjen ter smo dobili tudi novo lestvico za dohodnino.

Davčni minimum je bil določen s 1600 K; to se pravi, plačevati je bilo

Prijateljem „Trgovskega lista“!

»Trgovski list« se ponovno obrača do svojih prijateljev s prošnjo, da ga širijo in podpirajo. Zvest svoji nalogi, stoji »Trgovski list« vedno neustrašno na braniku interesov naše trgovine, industrije in obrti. Kritično motri vse novosti in spremembe, ki nam jih tako pogosto prinaša naša zakonodaja, informira in poučuje javnost, graja pa tudi brezobzirno vsak nedostatek, ki ovira razmah naše podjetnosti in normalni razvoj kupčijskih poslov. Spričo agilnosti in vztrajnosti lista se je doseglo marsikateri uspeh, kar mora priznati vsak, kdor zasleduje našo borbo za gospodarske interese. O tem priznanju priča tudi dejstvo, da si pridobiva list vedno več prijateljev, da je število naročnikov v zadnjem času vidno rastlo. To je najlepši dokaz, da smo na pravi poti.

Ker je v vseh gospodarsko važnih vprašanjih enoten nastop gospodarskih krogov neobhodno potreben, bi moral biti vsak zavedni trgovec, industrijalec in obrtnik naročnik »Trgovskega lista«. Čim večje bo število naročnikov, tem močnejši, tem vplivnejši bo glas lista in tem sigurnejši bo uspeh njegovih akcij. Zato naj bi osebno oni, ki že poznajo delo lista, agitirali med svojimi stanovskimi tovariši, pridobivali jih za list, da se bo slišal glas gospodarskih krogov vsepovsod in da pridejo njihovi interesi do čim večjega izraza.

Težka gospodarska kriza, pomanjkanje denarja, stalne spremembe v zakonodaji, ki povzročajo pravno negotovost, vse to prav znatno ovira razmah naše podjetnosti in »Trgovski list« čakajo še težke in odgovorne naloge, ki jih bo mogel uspešno izpolniti samo pri izdatni podpori s strani vseh naših gospodarskih krogov. Zato naj si vsak trgovec, industrijalec in obrtnik, ki do danes še ni bil naročnik lista, list takoj naroči, kdor pa je že naročnik, naj pridobi listu vsaj enega novega naročnika. Kdor podpira list, podpira tako interese celokupnega narodnega gospodarstva, kakor tudi interese svojega lastnega podjetja!

„Trgovski list“.

dohodnino šele tedaj, če je imel kdo dohodka na leto več kot 1600 K.

Lestvico podamo tu za dohodke do 8400 K. Pripomnimo, da je bilo pred vojsko le malo davkoplačevalcev tako srečnih, da bi bili imeli dohodka več kot 8400 K na leto.

Prvotna lestvica.

Dohodek:	Davek:
kron	kron
Nad 1600 do 1700	13.60
> 1700 do 1800	15.20
> 1800 do 1900	17.—
> 1900 do 2000	18.70
> 2000 do 2200	20.40
> 2200 do 2400	24.40
> 2400 do 2600	28.50
> 2600 do 2800	32.60
> 2800 do 3000	36.70
> 3000 do 3200	40.80
> 3200 do 3400	44.90
> 3400 do 3600	49.—
> 3600 do 4000	55.10
> 4000 do 4400	69.50
> 4400 do 4800	79.50
> 4800 do 5200	90.—
> 5200 do 5600	100.50
> 5600 do 6000	112.50
> 6000 do 6600	127.—
> 6600 do 7200	145.50
> 7200 do 7800	164.—
> 7800 do 8400	184.50

Valutarne izpremembe zadnjih 10 let so povzročile nad 60 kratno povišanje vrednosti. Za 1 dolar je plačati sedaj nad 60 krat toliko, kakor v predvojnem času. Ako bi se vsa plačila in vse terjatve mogle upoštevati s 60-kratnim predvojnim zneskom, bi bilo konec vse sedanje mizerije: vsak bi dobil toliko, kakor je dobival v predvojnem času in plačal bi tudi samo toliko.

Tudi državi bi ne bilo treba nakladati nobenih novih davkov, ne pribitkov, ne doklad. Vsak bi plačal pravzaprav samo oni davek, kakor ga je plačeval v vredvojnem času, za to bi dobival pa sorazmerno tudi iste dohodke kakor prej.

Lestvica za dohodnino bi izgledala z ozirom na 60 kratno valutarno povišanje tako-le:

Dohodek:	Davek:
kron	kron
Nad 96.000 do 102.000	816
> 102.000 do 108.000	912
> 108.000 do 114.000	1020
> 114.000 do 120.000	1122
> 120.000 do 132.000	1224
> 132.000 do 144.000	1464
> 144.000 do 156.000	1710
> 156.000 do 168.000	1956
> 168.000 do 180.000	2202
> 180.000 do 192.000	2448
> 192.000 do 204.000	2694
> 204.000 do 216.000	2940
> 216.000 do 228.000	3306
> 228.000 do 240.000	3678
> 240.000 do 264.000	4170
> 264.000 do 288.000	4770
> 288.000 do 312.000	5400

**Volna
Trikotaja**

Ljubljanski velesejem

Paviljon H 220-221

Gaspari & Faninger

Maribor

Dohodek: kron	Davek: kron
> 312.000 do 336.000	6030
> 336.000 do 360.000	6750
> 360.000 do 396.000	7620
> 396.000 do 432.000	8730
> 432.000 do 468.000	9840
> 468.000 do 504.000	11070

Ta druga lestvica je ista kakor prva; dohodek in davek sta pa povišana oba 60 kratno.

Eksistenčni minimum 1600 K bi moral znašati torej 96.000 K.

Davkoplačevalec, ki ima dohodka na leto sedaj 96.000 K, je enak predvojnemu davkoplačevalcu z dohodkom 1600 K. Kakor je bil pred vojsko oproščen dohodnine vsak, čigar dohodek ni presegal na leto 1600 K, tako bi moral biti prost dohodnine tudi sedaj vsak, ki nima na leto dohodka nad 96.000 K. Sedanjih 96.000 K je namreč komaj toliko, kakor predvojnih zlatih kron.

Država pa zahteva dohodnino sedaj že od vseh onih, ki imajo dohodek nad 20.000 K. Predvojni eksistenčni minimum 1600 K je znižala torej na 333 K! Dohodnino mora plačati, teoretično vzeto, torej vsak hlapec, vsak pastir, celo vsak prosjak.

Pa naj bi bilo! Če bi se davek odmerjal za te sloje prebivalstva z istim najnižjim odstotkom, kakor se je odmerjal pred vojsko!

Državi pa ni bilo dovolj, da je pritegnila k dohodnini tudi najnižje sloje državljanov; povišala je obenem obdavčljivo tudi davčni odstotek; prvič s tem, da je uvedla k dohodnini tudi pribitke in invalidski davek, drugič pa posebno še s tem, da je obdržala prvotno progresivno lestvico neizpremenjeno.

Srbija in Črna gora ne poznata dohodnino. Pri nas se plačuje ta davek poleg ostalih davkov še posebej, in sicer sedaj v 600 do 900 krajnem predvojnem znesku! To se pravi, davkoplačevalec, ki je imel leta 1914 n. pr. 2000 K dohodka in je plačal takrat dohodnine 18 K 70 v, plačuje sedaj od ekvivalentnega dohodka 120.000 K na dohodnini 16.947 K, torej 900 krat toliko kot pred vojno.

Dohodek ima samo 60 krat toliko, plačati mora pa 900 krat toliko!

Neodpustna napaka naše finančne uprave je ta, da je pustila davčno lestvico pri dohodnini kljub vsem prošnjam še vedno neizpremenjeno in ni upoštevala prav nič valutarnih razmer, pač pa je na dohodnino naložila invalidski davek in 30% ni izredni pribitek.

Na dohodke od 96.000 do 504.000 kron, ki odgovarjajo prevojnemu dohodkom od 1600 do 8400 kron, bi se smelo zahtevati samo 60 krat toliko davka, kolikor se ga je plačevalo pred vojno od ekvivalentnih manjših dohodkov. Leta 1916 pa se je uvedel na dohodnino vojni pribitek, leta 1922 invalidski davek, leta 1923 še posebni 30% ni pribitek; vrh vsega tega pa se je obdržala vsa progresivnost prvotne lestvice, ki je bila določena v višjih postavkah samo za izredno velikanske dohodke predvojnih milijonarjev!

Ta lestvica izgleda sedaj za do-

hodnino (vštevši vojni pribitek, invalidski davek in izredni 30% ni pribitek tako-le:

Dohodek: kron	Davek: kron
Nad 96.000 do 100.000	13.008
> 100.000 do 104.000	14.299
> 104.000 do 108.000	14.961
> 108.000 do 112.000	15.623
> 112.000 do 116.000	16.285
> 116.000 do 120.000	16.947
> 120.000 do 124.000	18.329
> 124.000 do 128.000	18.991
> 128.000 do 132.000	19.653
> 132.000 do 136.000	20.315
> 136.000 do 140.000	20.977
> 140.000 do 144.000	22.651
> 144.000 do 148.000	24.148
> 148.000 do 152.000	24.845
> 152.000 do 156.000	25.542
> 156.000 do 160.000	26.239
> 160.000 do 164.000	26.935
> 164.000 do 168.000	27.632
> 168.000 do 172.000	28.329
> 172.000 do 176.000	29.026
> 176.000 do 180.000	31.283
> 180.000 do 184.000	31.979
> 184.000 do 188.000	32.676
> 188.000 do 192.000	33.373
> 192.000 do 196.000	34.070
> 196.000 do 200.000	34.767
> 200.000 do 210.000	34.166
> 210.000 do 220.000	41.082
> 220.000 do 230.000	45.438
> 230.000 do 240.000	47.354
> 240.000 do 250.000	49.271
> 250.000 do 260.000	51.187
> 260.000 do 270.000	53.103
> 270.000 do 280.000	55.019
> 280.000 do 290.000	56.935
> 290.000 do 300.000	58.852
> 300.000 do 310.000	61.809
> 310.000 do 320.000	64.020
> 320.000 do 330.000	66.231
> 330.000 do 340.000	68.442
> 340.000 do 350.000	70.653
> 350.000 do 360.000	72.864
> 360.000 do 370.000	75.075
> 370.000 do 380.000	77.286
> 380.000 do 390.000	79.497
> 390.000 do 400.000	81.708
> 400.000 do 410.000	83.919
> 410.000 do 420.000	86.130
> 420.000 do 430.000	88.341
> 430.000 do 440.000	90.552
> 440.000 do 450.000	92.763
> 450.000 do 460.000	94.974
> 460.000 do 470.000	97.185
> 470.000 do 480.000	99.396
> 480.000 do 490.000	101.607
> 490.000 do 500.000	103.818
> 500.000 do 510.000	106.029

Ako primerjamo to tretjo lestvico z drugo, vidimo velikanski razloček. Zahtevati bi se smel samo oni davek, ki je naveden v drugi lestvici, zahteva se pa oni, ki je naveden v tretji. Ker so se dohodki povišali samo 60-kratno, se sme zahtevati tudi davek samo v 60-kratnem znesku, ne pa s 600 do 900kratnim zneskom!

Eksistenčni minimum se mora zvišati torej na 96.000 K, to je na 24.000 dinarjev in ne na 5000 Din, kakor ga določa finančni zakon. Davčno lestvico pa je omiliti tako, da bo predvojni davek zvišan popolnoma sorazmerno z dohodkom, torej tako, kakor kaže druga lestvica! Država bo dobila na dohodnini še vedno 60 krat toliko, kolikor bi ga bila dobila pred vojno.

izredno ugodnem mestu ob Dravi, kjer pristajajo splavi, uredila veliko parno žago, opremljeno z vsemi modernimi sredstvi, kakor umetno sušilnico itd., ter se nabaja sredi obsežnega, 70.000 m² velikega lesnega skladišča, po katerem je napeljana cela mreža industrijskih tirov; eden slednjih vodi neposredno na obalo Drave, oddaljeno komaj par sto korakov. Poleg žage si je družba tekoma časa uredila celo vrsto obratov za razne lesne izdelke. Od teh je omeniti predvsem veliko strojno stavbeno mizarstvo delavnico za izdelovanje stavbeno mizarstvih oprem, kakor oken, vrat, stopnic pri novih stavbah, dalje poseben oddelek za hladilnice in druge aparate umetno-hladilne stroke, izdelovanje jermenov (Riemenscheiben) iz lesa, in končno obrat za izdelovanje zabojev, kateri slednji omogoča kar intenzivnejšo izrabo

izrezanega lesa, dočim popolnoma neporabni odpadki služijo za kurjavo pogonskega stroja, ki deloma neposredno in deloma potem električnih motorjev goni vse te obrate, lokomobile s 120 HP.

V Zbelovem, mali vasici, oddaljeni 5 km od postaje Poljčane ter ležeči ob progi Poljčane—Konjice, ima družba izborna vpeljana in lepo urejeno tovarno upognjenega pohištva, v kateri zaposluje 180 domačih in v stroki dobro izvežbanih delavcev ter izdeluje do 200 komadov stolov dnevno poleg primerne števila drugega pohištva. Izdelek tovarne je dobro vpeljan v tu- in inozemstvu ter po svoji kvaliteti splošno priznan, o čemer priča dejstvo, da si je tovarna pridobila celo vrsto stalnih dobrih neposrednih odjemalcev v raznih prekomorskih deželah.

Družba ima razne gozdne eksploatacije zlasti v Pohorju ter zaposluje v vseh svojih obratih 7 polnojarmenikov in 1 cepilni jarmenik.

S pomočjo teh eksploatacij ima družba vedno na razpolago blago za dobave iz kupčij v izvozu ali tudi za javne dobave v tuzemstvu, dočim imajo njeni lesno-industrijski obrati vedno na razpolago neizčrpen rezervoar sirovine v lastni režiiji.

S smotrenim delom in trudom si je »Drava« pridobila glas in uvaževanje ne samo v krogih lesne industrije naše države, temveč sploh v industriji kot taki. V svojih obratih in eksploatacijah zaposluje danes okoli 300 delavcev in uradnikov. Zdrava temeljna konstrukcija, srečna izbira njenih specialnih izdelkov, katerim je zagotovljeno trajno povpraševanje, izpolnjeni ugodni predpogoji glede surovine, delovnih moči ter prometnih zvez, odpirajo družbi tudi za bodočnost najlepše izgleda za nadaljno uspevanje in na še večji razmah.

TVRDKA VATRA - AKUMULATOR IZ MARIBORA.

Tvrdba Vatra-akumulator iz Maribora razstavlja letos prvič na ljublj. velesejmu. Podjetje je v domačih rokah ter proizvaja v svoji lastni delavnici po priznanih receptih prenosne akumulacije vseh vrst: starter- in radio-baterije, baterije za razsvetljavo avtomobilov, elemente v poskusne tehniške in laboratorijske svrhe ter ročne svetiljke; v popravilo sprejema stare baterije. V svoji delavnici ima tudi nabijalno postajo, kar je velike važnosti za avtomobilski promet. S svojimi solidnimi proizvodi se brez vsega lahko kosa s tujimi izdelki te branže v vsakem oziru, tako glede izdelave, kakovosti kakor tudi glede konkurenčne cene.

Opozorjamo v prvi vrsti avtomobiliste, elektrotehniške in radioamaterje na to domače podjetje.

TEA IMPORT, družba z o. z. v Ljubljani.

Tvrdba se je ustanovila leta 1921. in se peča z uvozom indijskih in kitajskih čajev, sestavlja iz istih čajne mešanice, le-te paketira in jih odda trgovcu v razprodajo. Iz malega početka je zaslovela imenovana tvrdba kmalu po celi naši državi, to pa zbog tega, ker se točno drži svojega principa, dobavljati le prvovrstne čaje, sestavljati iz istih čajne mešanice, na podlagi svoje strokovnjaške izvedenosti ter paketirati le-te v svoje originalne zavitke z zaščitno znamko »Buddha«. Imenovana se tudi strogo drži svojega načela, dobaviti konsumentu »dobro blago po zmernih cenah«, in kakor čujemo iz vseh vrst odjemalcev, nudi se pod to znamko kvalitativno boljše blago za nižjo ceno in smo vsled tega od zunanjih dobaviteljev v tem predmetu popolnoma neodvisni. Ker je podjetje domače in na domačih tleh ter se je v dosedanjem času izkazalo kot solidno in rečno, priporočati bi bilo posebno trgovcem, da se takega domačega podjetja čimbolj oklenejo, posebno, ker je slehernemu zadovoljnost zasigurana.

»ADRIA«.

Tvrdba »Adria« Filip Šibenik, Ljubljana, katera si je s svojo znano solidnostjo in njenimi po celi državi vpeljanimi izdelki pridobila velik

ugled, ima razstavljene svoje izdelke v jako lepo urejeni koji št. 39 v paviljonu »E«.

Imenovana tvrdba ima v svoji koji razstavljen tudi čaj v zavitkih znamke »Colombo Ceylon Tea« kakor tudi Kakako VAN KASTER, kateri si je vsled svoje nedosegljivosti osvojil že skoro vse naše gospodinje in se splošno povsod zahteva.

V koji se nahaja tudi lično izdelan originalni holandski mlin na veter, katerega je vredno pogledati. Tvrdba deli tudi poskusne vzorce, da se vsak lahko tudi prepriča o izborni kakovosti.

Velika potica, katera je tudi razstavljena pa jamči za nedosegljivo kakovost davno preiskusnega »Adria« praška za pecivo in vaniljinega sladkorja.

INDUS D. D. ZA INDUSTRIJO USNJA.

Ena največjih in najpomembnejših domačih tvrdk je tovarna Indus d. d. za industrijo usnja in usjatih izdelkov v Ljubljani, katera s je osnovala leta 1920 iz znamenite tvrdke Carl Pollak, javna trg. družba.

Tvrdba Indus obstoji iz treh tovarn, in sicer: Tovarna za usnje, čevlje, jermena in konfekcijsko blago v Ljubljani; Tovarna za podplate in usnje za jermena, dalje za lesene kolobarje za čevlje, evice (Pflockholz) v Kranju; Tovarna za zgornje usnje in za degas na Vrhniki. Tvrdba zaposluje redno 700 delavcev, 50 uradnikov in mojstrov ter razpolaga čez 800 parnih in vodnih sil. Izdeluje se tedensko 3000 kož in dnevno 2000 parov čevljev in 500 metrov gonilnih jermenov. Izvoz se vrši v vse evropske dežele. Centrala tvrdke se nahaja v Ljubljani, Sv. Petra cesta 68, telefon št. 528.

Tvrdba Indus proizvaja v svojih tovarnah sledeče blago:

I. V industriji usnja: A. Vegetabilno (čreslostrojno usnje): 1. kravine, rjave, črne in chagrin ter za mehove in strehe, 2. kipsi, 3. teletine, 4. ovčine in kozine a) mazane, rjave in črne, b) barvane, za mobilje, tapetiranje in konfekcijo, 5. vacchettes a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne, b) za izdelavo nogometnih žog, c) za izdelavo razne usnjate konfekcije, 6. svinjine (specialiteta): a) za fino jahalno opremo, barvane ali naravne, b) za koveče, c) za mobilje in galanterijsko konfekcijo (portemonnaies, portefeuilles in knjigoveštvo), 7. podplati a) trovloženi hrastostrojni podplati, b) vache, 8. croupioni za izdelavo transmissijskih jermenov a) specialno strojeni (angleški sistem), b) hrastostrojni. B. Chrom-usnje: 1. box-calf, črno in barvano, 2. chevreaux, 3. chevette, 4. chrom-usnje za izdelavo nogometnih žog, 5. chrom-usnje za izdelavo jermenov. C. Galun-usnje za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenčkov. D. Lak-usnje: 1. box-calf, 2. chevreaux.

II. V industriji usjatih izdelkov: A. Čevljarski izdelki: 1. čevlji za štrpaci, 2. čevlji za rudnike, 3. čevlji za sport in nogomet, 4. čevlji po vojaškem vzorcu, 5. sandale. B. Konfekcija transmissijskih gonilnih jermenov: 1. specialni stroj, 2. hrastov stroj, 3. chrom-stroj, 4. jermenci za šivanje in vezanje transmissijskih jermenov, 5. jermeni za predilnice (Schlagriemen). C. Galanterijska konfekcija: 1. dokolenice (gamaše), 2. nogometne žoge, 3. taške za akte, 4. portefeuilles, 5. portemonnaies, 6. taške vsake vrste in iz raznovrstnega usnja, dalje leseni kolobarji za čevlje, evice (Pflockholz in fini Dégras).

Indus ima razstavljene svoje proizvode na Ljubljanskem velesejmu v lastnem paviljonu. (Glavni vhod, tretji paviljon, desno).

Iz Ljubljanskega velesejma.

»DRAVA«, LESNA INDUSTRIJSKA DELNIŠKA DRUŽBA, MARIBOR.

Posebno pozornost vzbujajo v paviljonu E (v pokritih in polpokritih prostorih) prvovrstni izdelki »Drave«, d. d., Maribor (upognjeno pohištvo, hladilne naprave, jermenice, zaboji).

»Drava«, lesna industrijska delniška družba v Mariboru, ki se je leta 1921. razvila iz družbe z o. z. v delniško obliko, je v teku 5 let svojega obstanka zavzela zelo važno mesto v krogih lesne industrije Slovenije. Takoj od prvih početkov svojega delovanja je pričela z velikopoteznim proizvajanjem in trgovanjem z lesom ter, prehajajoč v teku časa k čimdalje dovršenjsemu obdelovanju lesa, dosegla do danes nad vse razvsesljivo stopnjo razvoja.

Na svojem sedežu v Mariboru je na

ADRIA vanilin sladkor
ADRIA pecivni prašek
Paviljon E 39
Razstava
in sprejemanje naročil.

Josip Podbregar, višji revident drž. žel. v p.

Železniške blagovne tarife s posebnim ozirom na našo trgovino in industrijo.

(Nadaljevanje.)

Razen teh zadev je imel imenovani komite tudi nalogo, da izdela in uredi takozvane »Kartele«, to je vrvanje in fiksiranje prometa v relacijah, v katerih je bilo na razpolago dvoje ali več potov različnih železniških uprav, torej v relacijah, v katerih so si različne železniške uprave med seboj konkurirale.

Da se bo bistvo teh železniških kartelov, katere se pa ne sme zamenjati n. pr. s petrolejskimi in drugimi enakimi karteli, razumelo, naj navedem praktičen slučaj, kam more dovesti medsebojna konkurenca železnice.

V 70. in 80. letih preteklega stoletja, ko se je največ železniških prog gradilo, je stopila ta konkurenca najbolj na dan, zlasti na Angleškem in v Ameriki. Tako je n. pr. na Angleškem, recimo od Londona do Birminghama, obstajala železniška proga, ki je prav dobro delala in bila visoko aktivna, kakor še dandanes. Naravno, da je bil tako osobni, kakor tudi blagovni promet z Londonom jako živahen, kar je donosalo železniški družbi ogromne dobičke.

Sedaj pa pride druga družba, katera je imela že druge železniške proge v obratu in ki je bila prvi družbi za njene velike dobičke nevoščljiva, in zgradi konkurenčno progo iz Londona v Birmingham, ki pa je bila, naravno, daljša od prve. To pa to drugo družbo ni nič oviralo. Zgornja gradnja je bila veliko bolj primitivno zgrajena, kakor ona prve proge in ravno tako spodnja gradnja in gradnja objektov (mostov, predorov itd.). Tudi signalne in varnostne naprave so bile zelo primitivne, personala se je nastavilo kolikor mogoče malo in se je isti izrabljali preko njegovih moči itd. Tako je bil investiran kapital enak onemu prve proge, ali pa mogoče še nižji, vključno daljši progi. In sedaj se je lahko začel konkurenčni boj.

Prvo, kar je napravila druga družba, je bilo, da je nastavila osobne in blagovne tarife za 10 do 20% nižji, kakor so bili oni prve proge. Razen tega je pospešila hitrost svojih vlakov, posebno osebnih, tako, da so rabili isti vključno daljši progi isti čas za prevoz ali še celo manj, kakor vlaki prve proge. Da se je štedilo pri prevozu, so se kotli lokomotiv pregrevali, da je imela para večjo napetost (več atmosfer pritiska), kakor bi bilo to po konstrukciji lokomotiv dopustno. Razen tega se je posluževala družba tudi kričečih reklam, kar bi se nam danes zdelo nepojmljivo. Tako je bila n. pr. vsaka deseta vo-

zovnica brezplačna in vsaki stoti potnik je dobil še po vrhu darilo. Da se je tudi časopisje podkupovalo, je naravno. Vsa dopustna in nedopustna sredstva so bila dobra, da se ubije konkurenta.

Posledica tega je bila, da je morala prva družba svoje tarife znižati, in sicer, če le mogoče, še pod tarife druge družbe. Pospešila je tudi ona svoje vlake, izdajala še več brezplačnih vozovnic, delila še več in še večjih nagrad, podkupila še več časopisja itd.

Druga družba je na to odgovorila s tem, da je zopet pospešila svoje vlake, vozila en dan na mesec potnike in blago popolnoma zastoj, delila potnikom v vlaku brezplačno okrepčilo, cigarete, smodke, časopise, knjige itd.

In tako je šel ta brezumni konkurenčni boj z vsemi sredstvi kričeče reklame naprej — boj kapitala proti kapitalu —, dokler ni en kapital opešal in poginil.

Država pa je to početje mirno gledala, dokler ni prišlo — do katastrof.

Vsled pregrevanja pare je počil kotel lokomotive, kar je zahtevalo toliko in toliko žrtv (mrtvih ali več ali manj ranjenih). Vsled slabega materiala se je pod pritiskom vlaka porušil most, vlak se je prevrnil v reko, in zopet je bilo toliko in toliko žrtv. Vsled slabe in nedostadne gornje gradnje je skočil vlak s tira, zdrčal po nasipu, se prevrnil in pokopal pod svojimi razvalinami zopet mnogobrojne žrtve. Radi nezadostnih signalnih in varnostnih naprav sta trčila dva vlaka, in zopet so bile žrtve.

Sedaj šele se je država zganila in napravila konec taki brezvestni in naravnost zločinski konkurenci.

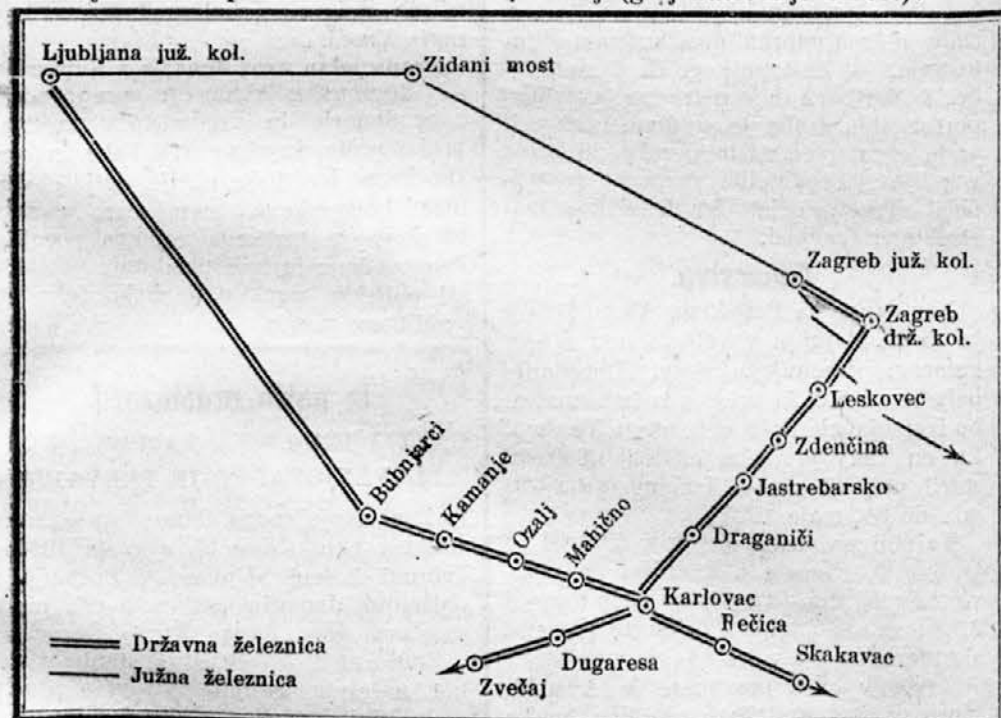
Naravno je imela vsled tega predvojna Anglija kakor tudi Amerika percentualno največ železniških nesreč izmed vseh kulturnih držav.

Ti pojavi pa so napotili skoro vse evropske države, da so onemogočile potom ugovorov tako nezdravo in skrajno nevarno konkurenco. Ti ugovori se imenujejo »železniški kartel«.

S temi karteli se je vravnalo konkurenčno razmerje posameznih železnic med seboj, i. s. na sledeči način:

V vseh relacijah, v katerih sta bili na razpolago dve različni poti ali več potov različnih železniških uprav, se je proglasilo vsako daljšo pot napram najkrajši poti za »konkurenco zmožno«, ako ni bila za več kakor 26% daljša od najkrajše.

Da bodo cenjeni čitatelji to prav razumeli, naj navedem en konkreten slučaj (glej naslednjo skico!):

V relaciji Ljubljana južni kol. — Zidani most — Zagreb in Ljubljana j. kol. — Bujbarci — Zagreb in na vse medpostaje sta na razpolago dve poti, in sicer: 1. preko prog južne železnice (via Zidani most), in 2. preko drž. železnice (via Novo mesto, Bujbarci). Razdalje so sledeče:

¹ Gori navedene razdalje ne odgovarjajo faktičnim obratnim razdaljam, nego so takozvane tarifne razdalje (Tarifikilometer), ki so navadno večje kakor faktične.

1. Ljubljana j. kol. — Zagreb d. k. (via Zidani most) 150 km, Ljubljana j. k. — Zagreb d. k. (via Bujbarci) 215 km.

Državna železnica (via Bujbarci) za 33.3% daljša, torej konkurenca nezmožna, in je upotiti pošiljke via Zidani most.

Južna železnica dobi voznino za progo Zagreb j. k. — Zagreb d. k. (140 km), državna pa za progo Zagreb j. kol. — Zagreb d. kol. (10 km).

2. Ljubljana j. kol. — Leskovec (via Zidani most) 161 km, Ljubljana j. kol. — Leskovec (via Bujbarci) 105 km.

Državna železnica (via Bujbarci) za 27% daljša, torej še vedno konkurenca nezmožna. Voznina se razdeli kakor pod 1.

3. Ljubljana j. kol. — Zdenčina (via Zidani most) 174 km, Ljubljana j. kol. — Zdenčina (via Bujbarci) 191 km.

Državna železnica (via Bujbarci) za 9.7% daljša, torej je konkurenca zmožna. Razdelitev vozarine vidi sledeče odstavke.

4. Ljubljana j. kol. — Jastrebarsko (via Zidani most) 183 km, Ljubljana j. kol. — Jastrebarsko (via Bujbarci) 182 km. Enako dolge poti, torej konkurenca enaka.

5. Ljubljana j. kol. — Draganiči (via Zidani most) 194 km, Ljubljana j. kol. — Draganiči (via Bujbarci) 172 km.

Pot po južni železnici (via Zidani most) za 12% daljša, torej konkurenca zmožna.

6. Ljubljana j. kol. — Karlovac (via Zidani most) 203 km, Ljubljana j. kol. — Karlovac (via Bujbarci) 162 km.

Pot via Zidani most za 25% daljša, torej konkurenca zmožna.

7. Ljubljana j. kol. — Mahično (via Zidani most) 210 km, Ljubljana j. kol. — Mahično (via Bujbarci) 156 km.

Pot via Zidani most za 34.5% daljša, torej konkurenca nezmožna.

Iz predstojega je razvidno, da se ima vršiti promet med postajo Ljubljana j. kol. na eni strani in vsemi postajami od Ljubljane dol. kol. do Mahična (vključno) na drugi strani izključno po progah dolenske (državne) železnice, in med postajo Ljubljana j. kol. na eni strani in vsemi postajami od Zaloga do Leskovec (vključno) na drugi strani izključno po progah južne železnice.

V prometu s postajo Ljubljana j. kol. na eni strani in postajami Zdenčina, Jastrebarsko, Draganiči in Karlovac na drugi strani, pa prideta obe poti (via Zidani most in via Bujbarci) v poštev, ker sta druga proti drugi konkurenca zmožni.

Da se to konkurenčno razmerje uredi, so mogoči trije načini:

1. Izenačenje v denarju (Geldausgleich),

2. izenačenje v naravi (Naturalausgleich) in

3. mešano izenačenje (gemischter Ausgleich).

Ad 1. Denarno izenačenje se je vršilo na sledeči način:

Izračunale so se za obe poti najskrajnejše konkurenčne tarifne postavke, navadno za sredino konkurenčne cone (v našem slučaju za postajo Jastrebarsko), in sicer za razred A, kot v sredini med najdražjimi in najcenejšimi tarifnimi razredi ležečim. Računalo se je:

a) Pot via Zidani most: Ljubljana j. kol. — Zagreb j. kol. 140 km $\times$ 0.2 (rež. stroški) 28 v, Zagreb j. kol. — Jastrebarsko 43 km (razr. A) 46 v, (skrajna konkurenca južne žel.) skupaj 74 v.

b) Pot via Bujbarci: Ljubljana j. kol. — Jastrebarsko 182 km $\times$ 0.2 (rež. str.) 36 v, torej (skrajna konkurenca drž. žel.) 36 v. (Dalje sledi.)

K. P.:

Riziko denarnih pisem.

V obče jamčijo poštne uprave za denarna pisma z višino navedene vsebine; jamstvo ugasne v trenutku, ko naslovnik pismo brez priziva sprejme in sprejem potrdi.

Odškodninski spori o prometu z denarnimi pismi so nenavadno kočljivi, le redko se rešijo v korist stranke, ker odločujejo včasih za take sporne slučaje na videz malenkostne okolnosti, ki jih žalibog občinstvo pri tej vrsti pošiljk pogostoma prezira.

Formelno jamstvo pošte se nanaša na izročitev vrednostnega pisma z neoskrunjenimi zapori naslovniku. Če torej ta pri sprejemu ne ugotovi kake poškodbe na pismu, odklanja pošta vsako odgovornost glede vsebine.

Ta načela, ki veljajo v celem območju svetovno-poštne zveze, teme-

ljujejo na okolnosti, da pošta ne intervenira pri vložitvi denarja, torej tudi ne more prevzeti glede vsebine nobene odgovornosti, če naslovnik ne ugotovi oskrunitve zatvora pri sprejemu.

Predajo odprtih denarnih pisem, ki se potem prevažajo pod sopečatom pošte, naša uprava ni uvedla. Ta pomanjkljivost občutno vpliva na varnost denarnih pošilk v tuzemstvu. Pri pismih, ki gredo pod pošto-uradnim sozavarom, ima naslovnik vedno pravico zahtevati pri izročitvi uradno ugotovitev vsebine, za katero jamči v polnem obsegu poštna uprava, torej tudi v slučajih, če se gre za pošiljke s popolnoma nesumljivim zatvorom.

Ugotovitev neoskrunjenosti pečatov oziroma zatvora je pa odvisna od subjektivne presoje prizadetih oseb in pretežna večina pritožb izvira iz površnega pregleda zunanje oblike denarnih pisem pri predaji, med prevajo in pri izročitvi.

Naslovnik v R. opozori dostavnega organa, da je pismo na hrbtu prerezano ter zopet zalepljeno. Pri površnem pregledu poškodbe sploh ni opaziti, prereza je spretno z britvijo izvršena ter zalepljena s papirno celulozo.

Pri komisijonelni otvoritvi se ugotovi kot vsebina prazen papir, pošta pa mora vrniti škodo v znesku navedene vrednosti, in ta ni bila ravno pičila.

Šele ponovni enaki slučajji so odkrili sleparsko zlorabo znane površnosti pri sprejemu denarnih pisem.

Na opisani način preparirane pošiljke so se vtihotapile v poštni promet z namenom oškodovati upravo za prav čedne vsote.

Za občinstvo, ki se poslužuje prometa z denarnimi pismi, pa je opreznost pri prevzemu nadvse priporočljiva.

Naslovnik naj rigorozno pregleda obliko denarnega pisma predno potrdi sprejem.

Poškodba pečatov sama še dolgo ni tako sumljiva, kakor druge na videz malenkostne spremembe na ovitju.

Če naslovnik v navzočnosti izročilnega organa ugotovi kaj sumljivega na pismu, naj brezobzirno zahteva komisijonelno otvoritev in pregled vsebine na poštнем uradu; izogne se na ta način neprijetnim reklamacijam, ki bi seveda itak ne uspele.

Oplenitev denarnih pisem je danes špecialiteta izvrstne razvite tehnike, ki najde v brezbriznosti občinstva uspešno podporo.

Pa tudi poštno upravo prisilimo s previdnostjo pri sprejemu denarnih pošilk k večji natančnosti pri sprejemu in prevaju.

Ni še dolgo tega, da je spretna sleparska dvojica opeharila kar tri poštne uprave sosednih držav za znatne odškodninske zneske. Pri neki pošti manjšega prometa je oddajala vsak dan skozi približno 10 dni precej obsežno pismo z navedbo visokovredne vsebine na vedno istega naslovnika, ki je pisma brez priziva pri sprejemu potrdil, ko pa dobi enajsto pismo od istega pošiljatelja, pa zapazi kakor slučajno, da je ovitje na premeten način prerezano in zopet zalepljeno. Seveda zahteva komisijonelno otvoritev, ki ugotovi mesto navedene denarne vsebine, nekaj pol navadnega praznega papirja. Pošta, ki ni moga dokazati, da je pismo v najdenem stanju od odpošiljatelja sprejela, je plačala odškodnino v označeni višini vsebine; šele ko se je ta tipičen slučaj v isti državi ponovil, so prišli sleparjem na sled. Inkriminirano pismo je bilo pri predaji že preparirano, samo da sprejemni organ spretno prikrite poškodbe ni opazil, ker je bil vaju enaki pisem za istega naslovnika.

Praktično stopi jamstvo pošte glede denarnih pisem šele tedaj v veljavo, če se prejemnik pri izročitvi sklicuje na dejansko poškodbo pisma, ker samo v tem slučaju se vrši komisijonelna ugotovitev vsebine.

Če pa izvaja iz te okolnosti občinstvo posledice, izogne se množestvilnim neprijetnostim, pogostoma z velikim rizikom zvezanim slučajem.

Prevzem podjetja in odstop terjatve: Aktivna legitimacija k tožbi.

Mimo drugih prigovorov je toženec skozi vse tri stopnje uporno odrekal tožeči stranki M., družbi z omejeno zavezo, aktivno upravičenost k tožbi. Izvajal je nedostatek legitimacije v dveh smereh. Predvsem je trdil, da s tožečo stranko ni imel nobenih kupčij, ampak je sklenil pogodbo, iz katere tožiteljica uveljavlja svoj tožbeni zahtevek, dne 18. marca 1922 z D.-ske rafinerije po njenem potniku H.-ju. Dalje je trdil, da je tožiteljica vloženo fakturno terjatev julija meseca 1922 odstopila banki S., o čemer je tudi toženca obvestila in je toženec ta odstop vzel v vednost. Da je potem banka S. dne 15. avgusta 1922 odstopljeno terjatev tožiteljici zopet nazaj cedirala, o tem toženec ni bil zaeno obveščen, marveč šele 23. januarja 1923, torej kake štiri mesece po vloženi tožbi.

Temu nasproti je tožeča stranka sicer priznala, da je njen zastopnik H., ki je bil prej zastopnik D.-ske rafinerije, tedaj, ko je bila ta tvrdka že nekako prenehala s poslovanjem, še sprejel predmetno naročilo v imenu te tvrdke. Ker pa tvrdka ni več delala in je tudi pisarniške prostore ter vse osebe prevzela nova tvrdka, tožiteljica, je tožiteljica tudi ta posel prevzela in pošiljatev tudi izvršila. Tožiteljica je torej blago poslala in račun in ima tudi ona prejeti plačilo. To je bilo tožencu tudi natančno znano in je toženec to spremembo v osebi prodajalke odobril s tem, da je dopisoval z njo, t. j. s tožiteljico kot tako. Ker blaga ni takoj dobil, je prvo reklamacijo še naslovil na D.-sko rafinerijo, a je odgovor dobil že od tožiteljice, češ da bo ona naročilo izvršila in blago odposlala, čim bo železniški promet odprt. Pozneje je toženec še enkrat reklamiral, a že pri tožiteljici in je blago ter fakturo od tožiteljice prejel. Iz vseh dopisov se vidi, da je toženec ves čas dopisoval s tožiteljico. V drugi točki toženčevega prigovora pa navaja tožiteljica, da je že dne 15. avgusta 1923 postala vsled zopetnega odstopa lastnica terjatve in bi mogla okolnost, da o tem toženec pred vloženo tožbo ni bil obveščen, vplivati morda samo na izrek o pravnih stroških.

Pravdno sodišče je toženčev prigo-

vor nedostatka aktivne legitimacije zavrnilo s temi razlogi: Res je sicer, da je toženec predmetno blago naročil od D.-ske rafinerije. Toda to podjetje je prevzela tožiteljica in je tudi tožiteljica efekturala vse pošiljatev naročenega blaga tožencu. Tožiteljica je pa toženca tudi obvestila z dopisom 8. maja 1922, da je prevzela podjetje D.-ske rafinerije in je toženec odslej tudi vse dopise na tožiteljico naslovil. Tudi na fakturi je tožiteljica navedena kot odposiljateljica.

V prizivu je toženec ponovil svoj prigovor v obeh smereh in še izvajal, da je docela neodločilno, iz katerega razloga je tožiteljica njegovo naročbo efekturala. Prizivno sodišče je ta prigovor na kratko opravilo z opombo, da je brez pomena za vprašanje glede aktivne legitimacije okolnost, da je bilo sklepno pismo cedirano drugim in potem zopet brezpogojno recedirano tožiteljici, ker se veljavnost dotičnih opravil in toženčeva obvestitev o njih ne zanikajo, sicer da se pa prizivno sodišče strinja s prvostopno sodbo.

V reviziji je toženec zaman izvajal, da je samo z D.-sko rafinerijo stopil v obligatorno razmerje, da je rafinerija to svojo terjatev z njegovim pritrdilom odstopila v polno last banki S. in da na tem pravnem razmerju nič ni moglo spremeniti dejstvo, ako je banka S. odstopljeno terjatev zopet tožiteljici nazaj odstopila. Kajti revizijsko sodišče (Rv 420/24) reviziji ni ugodilo, češ da ni v skladu s spisi in z zakonom trditev, da tožeča stranka ob času vložene tožbe (19. septembra 1922) ni bila lastnica vloževane terjatve in da zato ni bila upravičena k tožbi. Toženec je na razpravi 6. junija 1923 sam navajal, da je bila terjatev tožeči stranki cedirana 15. avgusta 1922, tedaj pred tožbo. Po § 1392. obč. drž. zak. je terjatev že s to cesijo prešla na tožečo stranko in jo je tožiteljica mogla iztožiti. Dokler toženec ni izvedel o cesiji, je bil po § 1395. obč. drž. zak. upravičen plačati prvemu upniku. Tega pa baš ni storil. Ne ovira pa zakasnitev v obvestitvi toženca o cesiji takojšnjega učinka cesije zastran upravičenosti cesijoniranja do tožbe. rst.

lijonov palic, izmed njih 80% kostanjevih in 20% jasenovih, drenovih, hrastov, leskovih in drugih.

Ker je mnogo kostanjev v okolici Struge in v Preču v Južni Srbiji, bi bilo dobro, da se ta panoga uvede tudi tam. Enako bi bilo potrebno rezati palice tam, kjer so primerna grmovja, a teh je v izobilju v Srbiji, Bosni in Hercegovini.

Da bi se uvedlo rezanje palic tudi v druge kraje, kjer so na razpolago surovine, naj ministrstvo šum in rud pošlje gozdne čuvaje iz južne in zapadne Srbije v jugozapadni del Hrvatske, da se priučijo temu delu in ga uvedejo v svojih krajih.

Poleg izdelovanja polizdelkov za izvoz izdelujejo gotove palice tvornice v Bregani pri Samoboru, v Sunji na Hrvatskem in v Derventi v Bosni. Prva hrv. tvornica palic bar. Alnoka v Bregani izdeluje na leto okoli 16.000 tucatov navadnih palic, 4000 tucatov za turiste, 20.000 tucatov za dežnike, 2000 tucatov za otroke, 2000 tucatov za solnčnike ter 10.000 tucatov držal za dežnike. Torej skupno 54.000 tucatov, t. j. 648.000 komadov na leto. Pred vojno je tvornica prodala 10% svojega proizvoda na Hrvatskem, v Slavoniji in Bosni, 3% v Madžarski, 20% v Avstriji, 30% v Nemčiji, 2% v Srbiji, 4% v Švici, 2% v Belgiji, 20% v Ameriki in 5% v Angliji. Izmed palic je 60% kostanjevih, 21% jasenovih in 8% drenovih in leskovih.

V Sunji so zgradili gg. Đuro Vranešić in Ciril Zagorec tvornico pohištva in palic. Prej sta prodajala polizdelane palice. Mogli bi proizvajati na leto 100—150 tucatov palic, vendar ne delajo v takem obsegu, ker naši trgovci rajše kupujejo na Dunaju. (Dalje sledi.)

Trgovina.

Trgovski potniki v južni Srbiji. — Trgovska in obrtniška zbornica v Skoplju objavlja, da se po poročilih, katere je dobila, skoro dnevno dogaja, da domači trgovski potniki ne postopajo s trgovci povsem reelno in solidno. Zaradi tega je v poslovnem svetu Južne Srbije nastalo napram trgovskim potnikom nezaupanje, ki se kaže v težnji, preprečiti poslovanje s potniki. — Da se položaj omili, poslovanje potnikov postavi na solidnejšo podlago in da bi razvoj poslovanja ne bil oviran, opozarja zbornica v Skoplju vse domače trgovske potnike in firme, katere pošiljajo potnike v Južno Srbijo, da je za potnike same najugodnejše, ako so preskrbljeni s predpisanimi legitimacijami in da so vsikdar pripravljeni predložiti te legitimacije na vpogled zbornici ali posameznim krajevnim trgovskim organizacijam.

Informacije španskih trgovskih zbornic za inozemce. — Z naredbo z dne 8. t. m. je španskim trgovskim zbornicam prepovedano dajati v inozemstvo odgovore na splošna vprašanja, n. pr. o trgovskih pogodbah itd., razen ako dopse vprašanje preko inozemske španske zbornice.

Italijansko-švicarska konferenca glede pristanišča v Benetkah. — V septembru t. l. se sestanejo v Benetkah delegati italijanskih, švicarskih in nemških železnic, da proučijo tarifne ugodnosti za tranzitni promet preko Brennerja. Benetke so na tej konferenci, ki naj uresniči njihovo željo, da postanejo izhodišče za tranzitni promet zahodne Avstrije, Bavarske in Švice, jako zainteresirane.

Švicarska zunanja trgovina. V prvi polovici leta 1924 (1923) je Švica uvozila za 1182 (1036), izvozila pa za 1028 (806) milijonov švic. frankov blaga. Njena trgovska bilanca je torej pasivna za 154 (230) milijonov frankov.

Industrija.

Predujem nemškimi industrijalcem. Več nevjorških bankirjev je dalo nemškim tovarnarjem sladkorja predujem 800.000 funtov na obresti po 7%, plačljive v šestih mesecih.

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
izvrstno
Kolinsko cikorijsko
domači izdelek.

Obrt.

Elektrika v službi kovinske obrti. Epohalna iznajdba, — popoln preobrat v kovaški, kleparski, ključavničarski, sploh v vsaki železo in kovine obdelujoči industriji. Nadomestilo za kovaško ognjišče, varilne peči itd. z električno razgrevalnimi aparati najnovejšega izuma in nepresegljivega učinka, — več kot 90% prihranka na kurivu, materialu in času napram dosedanjemu obratovanju. — Zastopnik g. K. Tiefengruber v Mariboru daje potrebna pojasnila, popise itd., treba je v dopisu navesti vrsto obrata ter način porabe, ki pride v poštev. Predmetne razprave je priobčil »Trgovski list« ter drugi tuzemski strokovni časopisi.

Denarstvo.

Nov denar na Poljskem. Na Poljskem je stopil 1. julija v veljavo nov denar, katerega imenujejo zloty. Dosedanje poljske marke, ki pridejo iz inozemstva, bo izmenjavala Poljska banka v Varšavi. Za en zloty je treba odšteti 1.800.000 starih poljskih mark. Izmenjava bo trajala do 31. maja 1925.

Valutni prometni davek v Avstriji se je dne 9. avgusta t. l. znižal za polovico. Sedaj znaša za pooblaščen trgovce 1/2‰, za zasebnike 2/2‰ in za inozemske denarne posle 1/20‰.

Zvišanje obrestne mere v Avstriji. Upravni svet avstrijske narodne banke je na seji dne 12. avgusta t. l. sklenil, da se na predlog generalnega ravnanstva zviša bančna obrestna mera za 3%, to je v eskontu od 12 na 15% izza dne 13. avgusta t. l.

Priporočila se:

Parno in kadno kopališče v hotelu »Slon«
— edino v Ljubljani.

Davki in takse.

Davčne odredbe v naši trgovski pogodbi s Poljsko. Po čl. 13. naše trgovske pogodbe s Poljsko imajo trgovci, industriji in drugi proizvajalci ter njihovi zastopniki pravico, ne da bi plačevali takso za poslovanje, izvrševati nabave v drugi državi za svojo trgovino ali produkcijo in tukaj iskati naročil pri osebah ali trgovinah, ki se bavijo s preprodajanjem njih predmetov ali ki jih uporabljajo za svoje profesionalne potrebe, ako dokažejo z izkaznico, ki jim jo izda pristojno oblastvo njihove države, ali so tu upravičeni voditi svojo trgovino ali svojo industrijo in da tu plačujejo takse in davke, določene z zakoni. Seboj smejo nositi vzorce in modele, prepovedano pa jim je z blagom krošnjariti, ako ne dobe za to dovolila po zakonih države, v kateri krošnjarijo. Vzorce in modeli, katere prinašajo trgovci, industriji ali pa potniki, so oproščeni vsake uvozne in izvozne carine. Reekspozit vzorcev in modelov se mora izvršiti v enem letu.

Promet.

Poštna vožnja med Dolenjo vasjo pri Ribnici in Ribnico na Dolenjskem. — Enkratna poštna vožnja na teden med poštama Dolenja vas in Ribnica in obratno je bila s 1. avgustom t. l. preložena od sobote na četrtek.

Telefonska zveza Beograda s Českoslovaško. — Minister pošte in brzojava je odredil, da se otvori telefonska proga Beograd—Vratislava dne 5., telefonska proga Beograd—Praga pa dne 15. avgusta t. l.

Kredit za popravo telefonskih prog v Sloveniji. — Minister pošte in brzojava je odobril kredit 750.000 Din za popravilo telefonskih linij v Sloveniji.

Poštna zveza kraja Orle pri Rudniku. — S 16. avgustom se je izločil kraj Orle v občini Rudnik iz okolišja pošte Skofljica in priključil pošti Ljubljana I.

Telefonski promet med avstrijsko centralo Radkersburg in nekaterimi našimi centralami. — Dne 25. julija t. l. je bil odprt telefonski promet med avstrijsko centralo Radkersburg in našimi centralami Maribor, Pragersko, Slov. Bistrica, Gor. Radgona, Slatina, Radenci, Križevci, Ljutomer in Mursko Soboto. — Pristojbina za navadno enoto pogovora je v vseh teh primerih 2 zlata franka ali 30 Din, za pozivnico pa 1 zlati frank ali 15 Din.

Izvoz in uvoz.

Izvoz žita iz Rumunije. Rumunska vlada je sklenila, da bo obdržala še nadalje svobodo izvoza žita, a proti pristojbini 4500 lejv od vagona.

Uvoz čebel na Nemško. — Nemška vlada je izza dne 1. avgusta t. l. do nadaljnjega prepovedala uvoz čebel in že rabljenih panjev, ker se je pojavila v raznih državah čebelina bolezen Acarapis Voodi.

Prepovedan uvoz denarja v Rumunijo. — Rumunska vlada je prepovedala uvoz denarja in vrednostnih papirjev preko pošte, in sicer avstrijske in ogrske krone ter ruske rublje, dalje obveznice bolgarskega, nemškega, avstro-ogrškega in turškega vojnega posojila. Prepovedano je tudi pošiljanje nemških ali poljskih mark v denarju, čeku ali kreditnem pismu.

Iz naših organizacij.

GREMIJ TRGOVCEV ZA POL. OKRAJ SLOVENJGRADec IN PREVALJE

je imel svoje redno letno občno zborovanje v petek, dne 15. avgusta 1924 v dvorani hotela »Union« v Šoštanjju z običajnim dnevnim redom in pod predsedstvom gosp. Janka Kluna.

Zborovanje je otvoril g. Janko Klun kot načelnik gremija, ki je v smislu gremijskih pravil konstatiral sklepčnost ter pozdravil navzoče člane. V svojem uvodnem govoru je opravičil odsotnost zveznega tajnika gospoda Mohoriča.

Iz tajniškega poročila je posneti, da se je rešilo v prošlem letu pri gremiju 460 spisov različne vsebine. Načelnstvo je vodilo intenzivno akcijo proti krošnjarjem. Konečni uspeh je razviden v »Trgovskem listu« štev. 87 z dne 24. julija 1924.

Gremij trgovcev za politični okraj Slovenjgradec in Prevalje šteje 595 članov. Trgovskih vajencev pa 64.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Naše proizvajanje palic.

V vsem jugozapadnem delu Hrvatske se nahajajo ogromni kompleksi pravega kostanja. Kostanj poganja vsako leto mladike, ki jih je treba spomladi iztrebiti. Posebno poganja štor posekanega kostanja. Triletni poganjki so najboljši in se uporabljajo, ko so približno 1 m dolgi in 15 mm debeli, za proizvajanje palic in držcev za dežnike. V bližini teh gozdov v Karlovcu, Glini, Petrinji in Sisku so tekoma let nastala industrijska in trgovska podjetja, ki te mladike kupujejo, krhajo, luščijo, režejo do potrebne dolžine, zavijajo ročaje in jih prodajajo naprej v Nemško Avstrijo, Českoslovaško, Nemčijo, Ameriko, Anglijo in Francijo. Da dobijo grčaste palice, poškodujejo mladike še kadar rastejo s posebnimi kleščami. Poleg trgovine s kostanjevim lesom, je razvita tudi s jasenovim, drenovim, leskovim itd. Rezati začno mladike oktobra in jih režejo preko cele zime.

Te mladike potem predelajo v palice, ki jih razpečajo doma. Tvornice so opremljene z velikimi odprtimi vzdanimi kotli za kuhanje ter s šušilnicami s policami, na katere so pritrjeni modeli za krivljenje palic.

S tem poslom se bavijo: 1. Florijan Ribić v Karlovcu, ki izvozi letno 10 vagonov. 2. Ljudevit Frelj (družba za proizvajanje palic Frelj in Hajnrih). 3. Tencer v Petrinji. 4. Kaufman v Glini. 5. Kerstnik v Krapini. Poleg njih je še mnogo trgovcev, ki brez dovoljenja opravljajo to trgovino. Računa se, da se poseka na leto okoli 5 mi-

Načelnik Klun opozori navzoče, da je vsakega trgovca dolžnost, da prijavi svoje pomožno osebje pri trgovskem bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani. V to svrhu naj vsi že v mesecu decembru svoje uslužbenke od okrožne bolniške blagajne odjavijo in naj jih uravčasno prijavijo pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani.

Blagajniško poročilo izkazuje skupnih prejemkov v preteklem letu 29.911,88 dinarjev, izdatkov pa 15.817,85 Din, torej 14.094,03 Din prebitka.

Proračun za leto 1924 vsebuje: v dohodkih 21.275 Din, v izdatkih 20.950 dinarjev, ostalo bi tedaj prebitka za leto 1925 325 Din. Na predlog g. Rojnika se je proračun za leto 1924 po kratki debati enoglasno odobril.

Sprememba gremijalnih pravil:

V gremijalnih pravilih se § 11., točka a), 1. odstavek spremeni v besedilo: »Učna doba vajencev znaša 3 do 4 leta. Z dovršeno dvorazredno trgovsko šolo se lahko sprejme kot praktikant v dveletno prakso.« Odstavek 2., § 11., se spremeni: »Sprejemnina se odmerja od nosno zviša od 5 na 15 Din in oprostinina od 15 na 30 Din.«

Po § 14., odstavek 5., se inkorporacijske pristojbine za nanovo prijavljene obrte z dokazom usposobljenosti odmeri za neprotokolirane obrte 600 Din, za protokolirane obrte 1000 Din. Za vse druge proste obrte, pri katerih se usposobljenost ne zahteva, se naj inkorporacijske pristojbine odmerijo na 2500 Din.

Članarina se določi za vsakega člana: za protokolirane obrte po 45 Din, za neprotokolirane obrte po 35 Din letno.

Po § 24. gremijalnih pravil se globe od 20 Din zvišajo na 50 do 200 Din.

Vsi prednavedeni predlogi o spremembi gremijalnih pravil so se soglasno sprejeli.

Nato se je vršila volitev gremijalnega načelnika: načelnika, 2 namestnikov, 10 odbornikov in 5 namestnikov. Volitev se je vršila po glasovnicah.

Za načelnika je bil izvoljen Janko Klun, kot I. namestnik Frane Vrečko, kot II. namestnik Peter Mravljak. V odbor so bili izvoljeni: Ivan Rojnik, Ferdo Škof, Anton Valenčak, Ivan Senica, Alojz Remic, Janko Pahernik, Maks Punzengruber, Simon Blatnik, Hubert Orel in Alojz Peče.

Kot odborniški namestniki so bili izvoljeni: Anton Lavre, Leopold Kopač, Josip Langeršek, Ivan Trampuš in Ivan Sever.

Pri razpravi o predlogih glede praznovanja pojedinih cerkvenih praznikov v trgovinah se prepušča, da upošteva krajevne razmere in obstoječe potrebe, o tem določi gremijalni odbor pri prvi prihodnji odborovi seji.

Vodja gremijalne nadaljevalne šole v Šoštanju Martin Vrečko predlaga, da posreduje gremij trgovcev pri Zvezi trg. gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani in pri ministrstvu trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, da se doseže nemudoma podpravljanje trgovskih gremijalnih šol in uredi to pereče vprašanje v trgovskem stanu, da ne bo oviran pouk na teh važnih zavodih.

Člani gremija zahtevajo na rednem obnem zborovanju v Šoštanju, dne 15. avgusta t. l. takojšnjo ustanovitev zopetnih tečajev za izobraževanje učiteljev na trgovsko nadaljevalnih šolah, da pouk na teh, za trgovski stan važnih zavodih, ne bo oviran.

Ker je bil dnevni red izčrpan in se ni prijavi nobenih drugih predlogov, je načelnik Janko Klun ob 14. uri zaključil zborovanje.

Trgovski gremij za politični okraj Ljubljana okolica objavlja, da je sklenil za kraje Selo, Moste, Vodmat in Zelena jama z ozirom na številne pritožbe neenotnega zapiranja in odpiranja trgovin sledeče: Vsi trgovci, brez izjeme, imajo v okolišju Selo, Moste, Vodmat in Zelena jama imeti trgovine ob delav-

nikih od 1/8. ure dop. do 1/4. ure pop. in od 2. do 7. ure pop. odprte in ob nedeljah (izjema na državne praznike 28. jun., 1. dec. in 17. dec.) od 8. do 11. ure predpoldne odprte. Istotako ostanejo trgovine cel dan zaprte na Veliko noč, Božič, Binkoštno nedeljo in Sv. R. Telo. Proti kršiteljem te odredbe se bo de najstrožje postopalo. — Fr. Zebal, načelnik.

Knjigovodski tečaj. Trgovsko društvo v Celju, je na redni seji z dne 29. julija osvojilo sklep, otvoriti začetkom meseca oktobra knjigovodski tečaj. Pristop k temu tečaju imajo vsi člani društva, torej trgovci in trgovski nameščenci. Tečaj se bo otvoril le za ta primer, ako se prihlasi zadostno število udeležencev. Vsled tega apeliramo na vse člane, ki bi imeli interes posvetiti se tej koristni instituciji, da se tozadevno zgledajo v pisarni tajništva, ki ima svoje prostore v posloju carinarnice, soba št. 36. Honorar za tečaj se ne more pozitivno določiti, dokler od trgovcev ni vpisanih približno število udeležencev. Kdor od trgovcev še ni član društva, naj takoj pristopi. Vpisnina za vse člane znaša 5 dinarjev, članarina za trgovce 10 dinarjev mesečno, za nameščence 2 Din. Pristop se prijavi lahko pismeno in so vsa tozadevna pisma nasloviti na: »Trgovsko društvo v Celju«. Opozorjamo pri tem, za slučaj da vlada živahno zanimanje za osnovo te važne in koristne institucije, je društvo pripravljeno otvoriti še druge koristne podučne tečaje, ki bodo vsakomur dobrodošli. Hkratu pozivljamo vse člane društva, da se intenzivno zanimajo za osnovo te institucije ter privedejo čim večje število članov. Vse v trgovsko stroko spadajoče informacije daje radevoljno društveno tajništvo, ki je strankam ob delavnikih od 9.—12. ure na razpolago.

Dopisi.

Davki v kranjskem srezu. Sreska davčna oblast v Kranju je razpoložila v zadnjem času na vpogled predpis dohodnine za leto 1923 in poslovnega davka za leto 1924. Ti predpisi dokazujejo, da je finančna uprava vse sloje, brez razlike, močno prizadela. Trgovci, obrtniki in drugi sloji se pritožujejo proti previsokemu predpisu ter tarnajo, da jih ne bodo zmogli. Gospodarske razmere so danes v resnici tako občutno slabe, da bi se finančna uprava morala vsekakor ozirati nanje. Ni pa tega storila, temveč vse davke povišala razmeram neprimerno. Davkarje terjajo srednje trgovci in obrtniki kar za več tisoč dinarjev, ljudje pa niti za sproti ne zaslužijo, o večjih trgovcih, ki so dobili položnice za ogromne vsote niti ne govorimo. Prosimo finančno upravo, da vsaj v bodoče natančneje premotri gospodarske in druge razmere posameznikov ter davke v nižji meri predpisuje kot doslej.

Telefonska služba v Celju. Iz Celja nam dohajajo poročila, da je za telefonsko službo določeno premalo uradništva, vsled česar nastajajo v poslovnem prometu večkrat skrajno neprijetne posledice. Gremij v Celju je sicer že opozoril direkcijo pošte in telegrafa na nedostatke pri telefonu, vendar se razmere niso toliko izboljšale, kolikor bi bilo potrebno, da bi telefonska služba brezhibno funkcionirala in da bi dobivali naročniki v primernem času zaželeno telefonsko zvezo. V raznih dopisih, ki nam dohajajo, prosijo zainteresirane iz Celja, da posveti direkcija nekoliko več pozornosti telefonskim razmeram v Celju in odpravi ovire za nemoten promet.

Glavna zaloge
F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

Tržna poročila.

Tržne cene za meso v Mariboru (15. avgusta 1924). Goveje meso I. 27 Din za 1 kg, II. 25, III. 23; vampi 9—12, pljuča 5. Teletina: teleče meso I. 25 do 30, II. 22—25; jetra 20; pljuča 15. Svinjina: prašičje meso 22.50—40; salo 32.50—39; čreva mast 25—30; pljuča 10—14; jetra 15—20; ledice 25—27.50; slanina sveža 30—36, papricirana 37.50 do 40, prekajena 36—41; mast 37.50; prekajeno meso 38—54. Drobica: koštrunovo meso 22.50. Klobase: krakovske 50; debrecinske 32.50—33; brunšviške 28; pariške 33; hrenovke 38; kranjske 50; 1 komad prekajenih 6—9.

Cene perutnini na trgu v Mariboru (15. avgusta 1924). 1 piščanec majhen 16 Din, večji 40; kokoš 50—60; raca 40—60; gos 40—85, domač zajec, majhen 15, večji 45 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir na trgu v Mariboru. 1 liter mleka 3—3.50; smetane 14—18; 1 kg surovega masla 40—44, kuhanega 48—50; 1 kg emendolskega sira 125—150, polemendolskega 62—70, trapistnega 34—40, grojskega 40, tilsitskega 40, parmezana 150; 1 kos sirčka 5—9; 1 jajce 1.50—1.75 Din.

Gibanje cen na dunajskem žitnem trgu v mesecu juliju t. l. — Začetkom meseca julija t. l. je preobvladovalo še splošno mnenje, da bo prihodnja žetev dobra; cene so bile zaradi tega nizke. A že po prvih poročilih iz Ogrske in naše države o izidu mlave se je položaj izdalno izpremenil. Mlavec je dokazala, da je v teh državah tako pšenica kakor rž v kvaliteti bistveno zaostala za lanskimi uspehi. Dočim je dala pšenica lansko leto povprečno po 78 kg, se sme letošnji pridelek ceniti kvečjemu na 75/76 kg. Sredi meseca julija se je moglo tudi že na Češkoslovaškem ugotoviti, da bo pridelek rži za najmanj 40% manjši nego lansko leto. Tudi pšenica je letos zaostala za lansko kvaliteto. Ko so se ocene ameriške žetve začetkom meseca julija t. l. izkazale za pretirane in je povpraševanje po žitu spričo pričakovane slabe letine od dne do dne narasčalo, so se cene v Ameriki in tudi drugod izdatno dvignile. V Avstriji so narastle od 1. julija do 1. avgusta t. l. za pšenico in rž ter za mlevske produkte od 25 do 30%.

Ljubljanska borza.

Ljubljana, 21. avgusta 1924 ob 13.

Trami 4—13 m, 8-8, 8-11, 11-11, 11-13, 13-19, 16-19, 16-21, 19-24, 21-27, 34-29, franko meja, blago 460; trami monte blago 450; deske 20 mm od 16 naprej, franko meja, blago 690; deske III. vrste, franko meja, denar 610; oglje, vilano, 1 vagon, denar 115, blago 118, zaključek 115; remeljni 4-8, franko meja, blago 33, zaključek 32; suhe gobe, franko Ljubljana, denar 48-54; laneno seme, franko Zagorje, Karlovac, denar 685, blago 690; pšenica domača, stara, par. Ljubljana, denar 430; pšenica domača, stara, par. Ljubljana, denar 410; pšenica baška, pariteta Ljubljana, denar 460; pšenica baška, franko Baška 385 blago; pšenični otrobi, debeli, po vzoru, pariteta Ljubljana, denar 245; koruza baška, pariteta Ljubljana, blago 350; koruza la Plata brutto za netto, par. Ljubljana; blago na potu 370; ječmen piv. 65 kg, brutto za netto, par. Ljubljana, denar 450; grahoviča, semenska, franko Ljubljana, blago 300; nov krompir, franko naklad. postaja, denar 50; baška rž 75-76 kg, franko Ljubljana, blago 390. Efekti: 2% drž. renta za vojno odškodnino, denar 117; Ljublj. kreditna, denar 220, blago 240; Merkantilna ban-

ka, den. 115; Prva hrv. štedionica 915; Strojne tovarne, denar 150, blago 200; Trboveljska, denar 500, blago 515; Združene papirn. Vevče, denar 123, blago 145.

Ljubljana, 22. avgusta 1924 ob 13.

Trami monte 4—8 m, franko meja, blago 430, trami monte 3-3, 6-8, franko meja, denar 450, trami monte 3-4, 4-4, 4-5 (dve tretjini mora 4-4), franko meja, denar 450, trami od 4—8 m, 1 vagon, denar 428, blago 432, zaključek 428; deske 20 mm, 16 cm naprej, blago 600, deske III., denar 565, remeljni 4-8, denar 724, koruza baška I. pariteta Ljubljana 548, pšenica domača, stara, franko Ljubljana 425, pšenica domača, nova, fr. Ljubljana 410, pšenica baška, pariteta Ljubljana, blago 455, pšenica baška, fr. postaja Bačka, blago 385, koruza baška, franko postaja Ljubljana, blago 355, koruza la Plata brutto za netto na potu iz Trsta, pariteta Ljubljana, denar 370, ječmen pivovarniški, 65 kg, par. Ljublj., denar 450, rž baška, 75-76 kg, franko Ljubljana, blago 390, laneno seme, 2 vagona, franko Ljubljana, denar 685, blago 685, zaključek 685, suhe gobe, po kakovosti, denar 54, krompir domač, novi, franko nakladalna postaja, denar 50, pšenični otrobi, debeli, franko Ljubljana, denar 245, pšenični otrobi, drobni, franko Ljubljana, denar 220, grahoviča semenska, franko Ljubljana, blago 300, pšenična moka >0, franko Ljubljana, denar 625, blago 640, proso, po vzoru, franko Ljubljana, blago 337.50.

Elekti: 2% drž. renta za vojno posojilo 119—122, Ljublj. kreditna banka 220; Merkantilna banka Kočevje 115; Prva hrv. štedionica 915—917; Slavonska banka 109; Stroj. tovarne in livarne 150—195; Trboveljska prem. družba 490 do 505; Vevče 123—130.

Trboveljski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. — Telefon 330. Plačilo tudi na obroke!

Dobava, prodaja.

Dobava premoga. — Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje na osnovi rešenja ministrstva pošte in telegrafa br. 50.641 od 4. avgusta t. l. ofertalno licitacijo za dobavo 647 ton ružavega premoga-kosovca. Licitacija se bo vršila pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani, soba št. 43, dne 2. septembra t. l. ob 11. uri. Pogoji so na vpogled v Ekonomskem oddelku, Sv. Jakoba trg št. 2. Ponudnik mora položiti 5%, oziroma inozemci 10% kavejco ponudene vrednosti najkasneje do 10. ure na dan licitacije pri pomožnem uradu podpisane direkcije.

Dobave. Dne 4. septembra t. l. se bo vršila pri intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani druga javna ustmena licitacija glede dobave 1.000.000 kg ovsa. — Dne 20. septembra t. l. se bo vršila pri upravitelju Pomorske oblasti v Bakru ofertalna licitacija glede dobave 254 komadov zimskih sukenj iz temnega modrega sukna za svoje nameščence. — Dne 23. septembra t. l. se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg brončne kovine s 85% bakrom, 1000 kg čistega angleškega cina in 20 kg fosforne bronca. — Dne 17. septembra t. l. se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave tiskarske barve. — Dne 17. septembra t. l. se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave različnih čopičev. — Dne 30. avgusta t. l. bo prodala Kr. direkcija šum v Ljubljani izdelan smrekov les za tehnično uporabo.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emailirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo.

Na debelo!

Na drobno!

Banaško moko

Pšenico

A. VOLK

veletrgovina z žitom

Telefon Interurb. št. 449

Zahtevajte ponudbe!

in vse vrste deželnih pridelkov

(samo na veliko) dobavlja po najnižjih dnevni cenah direktno iz Bačke ali iz skladišča v Ljubljani

Koruzo Oves

Otrobe

v Ljubljani

Brzjavlj: „Volk Ljubljana“

Telef. št. 233.

Telef. št. 233.

Trdka

T. Mencingeršpecerijska in delikatesna
trgovina na veliko**Ljubljana**Sv. Petra cesta šte. 43
in

Komenskega ulica št. 24

priporoča prvovrstni bohinski sir,
salami, ribje konzerve, prekajeno
šunko in meso pripravljeno po
praškem načinu. — Lastna pra-
žarna za kavo z električnim
obratom. — Velika zaloga ru-
dnirskih vod.**ANT. KRISPER**
LJUBLJANA, Glavni trg**Proizvaja in ekspor-
tira na debelo** razne vrste
čevljev za otroke, deklice, dečke,
ženske, moške, navadne in fine kvali-
tete. Za delavce posebno močne iz-
peljave. Komode (hišne čevlje) in gamaše
po brezkonkurenčni ceni.Oddelek za **galanterijsko
blago** na debelo. Pletenine, čipke,
sukanec, vezena, razne čevljarske in
krojaške potrebščine, jedilno orodje,
šolske potrebščine, krtače itd. **Eks-
port zobotrebcev**, adju-
stiranih in v zabojih.**Veletgovina****A. ŠARABON**

v Ljubljani

priporoča

**špecerijsko
blago**raznovrstno žganje
moko

in deželne pridelke

**raznovrstno
rudninsko vodo**Lastna pražarna za kavo
in mlin da dišave z elek-
tričnim obratom.

Ceniki na razpolago.

**Veležganjarna M. ROSNER & Co. nasl.
VIKTOR MEDEN**

v Ljubljani

izdeluje najboljše

likerje,

rum,

konjak,

slivovko,

brinovec,

tropinovec.

Kupuje sadje za žganjekuho.

Telefon Interurban šte. 71.

MERAKLbarve, mastila, lake, klej, emajl,
kit in zajamčeno čisti firnež
najboljše vrste nudi**MEDIĆ - ZANKL** DRUŠBA
Z O. Z. ZAV.

Ljubljana

centrala

Marlbor
podružnicaNovi Sad
skladišče

Tvornice: Ljubljana - Medvode

SIEGEL & DRUGD. Z. O. Z.
TKALNICA PLATNENEGA
I BOMBAŽNEGA BLAGASVITAVY
(C. S. R.)

WIEN

LJUBLJANA

DUNAJSKA C. ŠT. 31.

Paviljon H 298.

Telefon 719.

ALEKSANDER KNEZpooblaščen senzal Ljubljanske borze se
priporoča za izvrševanje

vseh borznih naročil

posebno za posle v efekti, vseh vrstah
žita in moke, jajc, sena, slame, fižola,
vina i. t. d.

Brzjavlj: KNEZ, Ljubljana. - Telefon 80.

Veletgovina
kolonijalne
in
špecerijske
robe**Ivan Jelačin**
LjubljanaZaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vodeTočna in solidna postrežba
Zahtevajte cenik!

Iščejo se povsod

zastopnikiiz vseh branž za prvovrstne
inozemске tovarne. Ponudbe
pod »PATENT« V-91 na
Interreklam d. d., oglasni za-
vod, Zagreb I-78.**AVTO**bencin, pnevmatika olje, masl, vse
popravila in vožnje. Le prvovrstno
blago in delo po solidnih cenah nudi
Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

= Ljubljana =

Bohoričeva ulica 24

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,

Sv. Petra nasip 7.

Najboljši živalni stroji v vseh
opremah Gritzer, Adler za
rodbinsko in obrtno rabo,
letetam igle, olje ter vse po-
samesne dele za vse sisteme.
En gros!**„JUGOMETALIJA“**

Ljubljana, Kolodvorska ulica 18

Telefon št. 729.

izvršuje vsako-
vrstna naročila za
kleparstvo, vodovodne
inštalacije, kotlarstvo
in ključavničarstvo.

Montaža „TOPLODAROV“.

Vsa naročila točno in solidno.

Priporoča se:

tovarna perila**„TRIGLAV“**

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 8

Na sejmišču

paviljon „I“ 381

JUGOEKSIM

Trgovska družba. Vekoslav Pelc & dr.

Import

LJUBLJANA

Export

Vegova ulica 8

TRGOVINAs špecerijskim, kolonijalnim, materialnim blagom,
deželnimi, poljskimi pridelki, lesom in lesnimi iz-
delki na debelo in drobno

Na debelo!

Na debelo!

„Jadran“

izvozna in uvozna družba z o. z.

LJUBLJANA, Dunajska c. št. 9

priporoča po najnižjih konkurenčnih cenah: sladkor, kandite,
čokolado, čaj, kavo, kavine primesi, riž, olje, kis, kisovo
kislino, testenine, sveče, petrolej, bencin, strojno olje, mlo:
Jelen, Srna, Gazela, Zlatorog, pralni prašek, pralno sodo itd.

Povsem konkurenčne cene. Zahtevajte ponudbe!

Telefon interurban št. 113.

I, 410
MotvozI, 410
Vrvi**Anton Šinkovec, d. d., Grosuplje**I, 410
MrežeI, 410
Lanena konoplja

SUKNO!

Gg. trgovcem!

Z ozirom na Ljublj. velesejem sem nabavil za jesensko in zimsko sezijo izredno množino vsakovrstnega

SUKNA

primerne za vse pokrajine Jugoslavije. — Cene zelo ugodne. — Izbera velika in znano strokovno izbrane kvalitete

J. GROBELNIK, LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 22

SUKNO!

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico

r. z. z. o. z., ki posluje v novopreurejenih prostorih
v Ljubljani, Mestni trg št. 6.

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje najugodnejše ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. — Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvu. Daje tudi TRGOVSKE KREDITE ter sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev.

Pavel Cvenkel

pooblaščen borzni senzal Ljubljana, Streliška ul. 29. Telefon 911, posreduje pri prodaji in nakupa lesa, žita, poljskih pridelkov, kakor tudi vseh drugih vrst blaga, istotako tudi vseh efektov, ki notirajo na ljubljanski borzi.

Trgovske zveze s tu- in ino-
Telefon 911 **zemstvom.** Telefon 911

Pisma in brzojavke: CVENKEL, Ljubljana

J. KOSTEVC

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 4

Zaloga prvovrstne kakovosti manufakturnega blaga češkega, angleškega in francoskega izvora. Glavna zaloga pirotskih preprog; dalje vse vrste preprog Srpske tovarne tepiha v Vel. Bečkerek.

Telefon št. 538.

Račun ček. zav. 11.228.

Iv. Perdan

Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.

Glavni založnik Ciril in Metodovih vžigalic, nudi po najnižji dnevni ceni kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo špecerijsko blago.

Postrežba točna in solidna.

Priporoča se

veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga, raznovrstnega žganja in špirita

Gregorc & Verlič

Ljubljana

Zahtevajte cenike!

Brzojavke: Grelič.

Telefon šte. 246.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi

**: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Tovarna za papir in lepenko

I. Bonač sin Ljubljana

Čopova cesta 16

izdeljuje vsakovrstno

lepenko

in

ovojni papir

*Špecialiteta tanki klobučni papir
in papirne servijete lastnega izdelka.*

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

TISKARNA „MERKUR“

Trg. - ind. d. d. **LJUBLJANA** Telefon št. 552

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13

Tiska časopise, knjige, poselnice, brošure, letake, cenike, pravila itd. itd.

Lastna knjigo-veznica

Oglašajte v „Trgovskem listu“!

Prva žehlarska in železoohrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici

Pisma: Žehlarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzojavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnari 2.

Žebli za normalne in ozkoirne železnice
Žebli za ladje, črni ali pocinkani
Žebli za zgradbe, les itd.
Žebli za čevlje
Spojke za odre in prage

Spojke za ladje in splave
Železne brane
Zobje za brane
Kljuke za podobe, zid, cevi, žlebove itd.
Vijaki z maticami

Podložne pločice
Matice
Zakovice za tenderje, kofle, mostove, sode, pločevino, kolesa itd.
Vijačni čepi — Verige

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje. Ilustrovani ceniki na razpolago.

Prvovrstni Hrovat-ov laneni firnež

svetloružav in svetlorumen
Vam jamči za najtrpežnejše pleskanje

Tovarna kranjskega lanenega olja
in firneža

Hrovat & Komp.

Ljubljana

Vegova ulica št. 6/I.

Telefon interurb. 301. Tovarna: Moste-Ljubljana.

Tovarniške zaloge:

Beograd, Novi Sad,
Pančevo, Subotica,
Zagreb

Uvoz in prodaja raznovrstnega ino-
zemskega in manufakturnega blaga

A. & E. SKABERNÈ

LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.

sprejema v delo
in izvršuje točno
tiskarno „Merkur“
Ljubljana, Simon
Gregorčičeva ulica

KOLEKTARJE 1925

Novost! Senzacionalna ura **Novost!**

„MNEMOSYNA“

špecialna električna budilka in pisarniška opominjevalka.
Izključeno vsako pozabljenje! -- Vpliva pomirjevalno na
živce! -- Izgovor „Prepozno“ ne eksistira več! -- Meha-
nizem ure največja dovršenost!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

A. Pinter, Slovenska Bistrica
Slovenija. — Telefon šte. 4.

Oblastveno koncesijonirani mestni tesarski mojster

Josip Kregar

LJUBLJANA, Cesta na Kodeljevo 2

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer
vodne in nadtalne stavbe ter umetno tesarstvo. Prevzame
po danih kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov,
hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe
stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno
utice, verande in stopnice.

Najboljše

„Pfaff“

šivalne
stroje

po ugodnih cenah in plačilnih pogojih
priporoča

IGN. VOK, Ljubljana

Sodna ulica št. 7.

Stara tovarna nogavic in pletenin

M. FRANZL & SINOVI -- LJUBLJANA, Privoz 10

Lastnik: FELIKS FRANZL

Ustanovljeno
leta 1888

Poštni predal 44
Telefon 425

Varsivena znamka

Naročajte „TRGOVSKI LIST“!

THE REX CO.

LJUBLJANA, Gradišče 10

Najstarejša in največja špecialna trgovina
v Jugoslaviji s pisalnimi, računskimi in kopirnimi stroji,
razmnoževalnimi aparati, pisarniško opremo in vsemi tozadev-
nimi potrebščinami.

TELEFON ŠT. 268.

USTANOVLJENO 1906.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:
Din 50,000.000.—

Rezervni zakladi
ca Din 10,000.000.—

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

PODRUŽNICE:

Brežice
Celje
Črnomelj

Gorica
Kranj
Maribor

Meškovič
Novi Sad
Ptuj

Sarajevo
Split
Trst

Brzajavni naslov:
BANKA LJUBLJANA

Telefon št. 261, 413,
502, 503 in 504

SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE